

הרב אברהם יהודה הכהן רבינוביץ

מח"ס שו"ת "יאר ההלכה"

בית שמש

להתפלל שלא ירדו גשמים בסוכות

ותקיפו הצדיקים הנזכרים, ותענו ועל כל צרה שלא תבא על הציבור תקיפו אותם ז' פעמים ותתענו (עכ"ל).

גם לא בכל המקומות הוא סימן קללה כשיורדים גשמים, דראה במשמרת שלום (קוידנוב. סימן מ"ג אות א') ובערוך השלחן (סימן תרל"ט סעיף כ') כתבו בשם המשנת חסידים, שרק בארץ ישראל הוי גשמים בחג סימן קללה כיון שאין הדרך שירדו גשמים בזמן של סוכות, משא"כ במקומות שהדרך שבזמן סוכות כבר יורדים גשמים הוי הגשמים סימן ברכה.

ועוד דהילקוט הגרשוני (סימן תרל"ט) והשו"ת תירוש ויצהר (סימן קי"ג) והביכורי יעקב (סימן תרל"ט ס"ק ל"ט) בשם החמדת הימים. כתבו שאם ירדו גשמים קודם כניסת החג, אפילו אם ממשיכים ויורדים בחג, לא הוי סימן קללה.

ובכלל לא בכל ימי החג הוי סימן קללה כשיורדים גשמים. דהאבני נזר והגר"ח מברלין זצ"ל הוכיחו מהרמב"ם (הנ"ל), שרק בליל ראשון הוי סימן קללה. שהרי כתב ירידת הגשמים בתחילת הסוכות. אבל בשאר הימים הוא סימן ברכה. וכן מוכח מדברי הריטב"א והמאירי (תענית דף ב' ע"ב). וע"ע בשו"ת היכלי שן (ח"ב סימן ט'). אולם בתירוש ויצהר (הנ"ל) כתב, שמה שכתב הרמב"ם בתחלת הסוכה אתא לאפוקי, שדוקא אם לא ירדו גשמים קודם סוכות אבל אם ירדו קודם החג לא הוי סימן קללה וכמו שנכתב לעיל. והיחי יעקב (המובא לקמן) ביאר באופן אחר דברי הרמב"ם וכמו שיתבאר.

ובשו"ת זכרון יהודה (סימן קפ"ג)

לכבוד אחי הרב הגאון בקי טובא מזכה הרבים רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א מח"ס "גם אני אודך" ו"פרדס יוסף החדש" על הגש"פ.

אחדשה"ט באהבה רבה.

דבר שאלתך אם מותר להתפלל שלא ירדו גשמים בסוכות, דהרי גשמים בחג הסוכות הוא סימן קללה כמבואר בגמ' תענית (דף ב' ע"ב) ובגמ' סוכה (דף כ"ח ע"ב).

נלפענ"ד שלא יתפלל שלא ירדו גשמים, דהרי ירידת הגשמים הוא סימן קללה בין אם ירדו גשמים או לא, וכמו שהסביר הרמב"ם (בפירוש המשניות סוכה פרק ב') מהו הסימן קללה, וכתב שירידת הגשמים בתחילת הסוכות רמז כי השם אינו מקבל מעשיהם ברצון. ואם כן, להפך, אם לא ירדו גשמים, לא ידע שלא קיבל השי"ת ברצון את מצות סוכה. ואם ירדו גשמים, ידע שצריך לחזור בתשובה ולקיים מצות סוכה יותר בהידור, כל אחד כפי מה שצריך לתקן במצות סוכה.

ועוד, שלא בכל פעם ירידת גשמים בסוכות הוא סימן קללה, וכדברי המגיד מישורים למרן הבית יוסף (בפרשת אמור) על הגשמים שירדו באותו השנה, וז"ל, והא גשמים דאתי לא הות דוגמא שפך לו קיתון על פניו ח"ו אדרבה נתקבלו דבריכם וכו', אלא, דכיון דהקפתם לר' אלעזר בד' מינים הבאים לרצות על המים, נתעוררו המים ובאו. ואלו הייתם מקיפים פעם אחרת היו רוב גשמים באים לעולם כמו בימי חוני המעגל. ומפני כך באו גשמי ברכה רצופים כדי שלא תקיפו יותר עליהם. וכלל זה יהיה בידכם, כל זמן שהעולם יהיה צריך לגשמים ביותר, תלכו

בתחילת הסוכות, היינו בכל פעם קודם שהתחיל אכילתו.

אלא, דמ"מ אולי יכול להתפלל שלא ירדו גשמים בסוכות, כדי שלא יפריע לקיים מצות סוכות. ושאלתי זאת את זקני הגה"צ בעל המעדני השלחן שליט"א, ואמר לי, כיון שלהתפלל על הגשמים הוא דבר חמור מאד, ולכן לא התפלל אף שעל ידי זה לא יוכל לקיים מצות סוכה כראוי. אלא אם כן כבר ירדו מספיק גשמים בשביל השנה. ודבר זה מצוי באיזה מקומות בחו"ל, דאז יכול להתפלל שלא ירדו גשמים.

והביכורי יעקב (שם ס"ק ל"ט) כתבו, דרק בשאר ימות החג הוי גשמים בליל סוכות סימן קללה. אבל בלילה ראשון של סוכות דהוי חובה לאכול בסוכות לא הוי סימן קללה. אלא סימן ברכה.

ועוד, דבש"ת ויחי יעקב (סימן ל"ז) כתב, שרק אם קודם אכילתו התחילו לרדת גשמים הוי סימן קללה, דאז הוי מצטער אפילו בקצת גשמים ופטור מהסוכה. אבל, אם כבר התחיל אכילתו וירדו מקצת גשמים שעדין אינו פוטר מהסוכה, והפסיקו הגשמים, לא הוי הגשמים סימן קללה. ואם כן, מה שכתב הרמב"ם

גלמי ראו עיניך וכו' ימים יוצרו וכו', כל יום הוא יצירה בפני עצמו, "ולו אחד בהם" זה יום הכיפורים כמו שפרש"י שם, שהוא תענית שמחיה כל הימים, כי יום כיפורים הוא כללות כל הימים.

(ליקוטי מוהר"ן)

יום הכיפורים שהוא יום עליון וקדוש בקדושת מעלה על כל השנה, שהוא חיות של כל השנה ומובחר שבכולן לקדושה, שעל כן ביומא דכיפורי שטן אין לו רשות לאסטוני כמו שאמרו רז"ל.

(מאור עינים, פ' וישלח)

יום כיפור הוא הנקודה הפנימית של כל השנה, וזה "קדשו צום" כי חכמה נקרא בשם קודש, היינו שצריך האדם לקדש את עצמו ביוה"כ בקדושה גדולה, שזה יכניס בו קדושה וחיות על כל השנה, שיוכל להשליך מאתו כל החיצוניות שהיא בבחינת המוץ והתבן, אך שיהיה דבוק לפנימיות הקדושה שיאיר לו מאור החכמה, וזה "קדשו צום" הוא קדושת צום העשור שהוא מספר יו"ד, וצו"ם הוא מספר מו"ק, שעל ידי הקדושה בצום העשור יכולים לבטל כל החיצוניות ולהיות דבוק בהנקודה הפנימיות כל השנה. (מגן אברהם)

יום הכיפורים מכפר על כל השנה, ובודאי יש בו כח שבכל השנה, ועל כן הכיפורים בגי' שנ"ה, כי כן הוא כתיב בתורה חסר וא"ו. (מדרש פנחס, נופת צופים)

יום הכיפורים שאין בו אכילה ושתייה רק הנאה מזיו השכינה כעולם הבא, והיא הנקודה האמצעית שבשנה שנותן חיות לכל השנה.

(מנחם ציון)